

Нічні російські атаки, волонтерський рух, кафе: як живуть у Сумах

Катерина Гладенко

Крістіна Члек

14 березня, 08:45 ▶

Суми — обласний центр, розташований за 30 кілометрів від кордону з РФ. Містяни пережили облогу у березні 2022 року. У березні ж 2025-го вдень намагаються робити свої звичні справи між сповіщеннями про тривогу. А вночі над їхніми будинками пролітають російські безпілотники та ракети, періодично завдаючи ударів. Суспільне запитало мешканців Сум, як вони сприймають частковий вихід ЗСУ з Курської області, а також що думають про майбутнє — своє та міста.

Суми, березень 2025 р. Суспільне Суми

Сум'янка Ганна Левінцова працює у місцевій перукарні. Вона повернулася в Суми з Іспанії в березні. Виїздила з двома дітьми на зиму через загрозу залишитись без електрики та опалення. Як тільки потеплішало — приїхала додому.

Ганна Левінцова. Суспільне Суми

"Якщо буде дуже складна ситуація, то знову поїдемо. А взагалі вдома краще. За домом і діти сумують, і я. А взагалі діти у випускних класах, треба їхати

додому".

Попри частковий вихід українських військ з Курщини і загострення безпекової ситуації, говорить, менше клієнтів не стало:

"Багато військових стало, а жінок поменшало, бо з дітьми ж повиїжджали багато. Як по дітях — то виїжджають. Що в сина, що в доньки в групі виїжджають все більше і більше".

Анна, сум'янка. Суспільне Суми

З однорічною донечкою залишаються у Сумах і сум'янка Анна. Виїжджала на Закарпаття у березні 2022 року, але тоді швидко повернулись назад. Якщо буде загроза вторгнення чи збільшаться обстріли, не планують їхати далеко.

"Страху прям такого сильного немає, але, як то кажуть. План дій вже є. Якщо що, поїдемо в село. Поки морально важко. Важко з 2014 року. Ще тримаємося, все добре. Поки нічого такого не готуємося. Але запаси їжі раптом чого є".

Любов, сум'янка. Суспільне Суми

Містянка Любов каже, що вже звикла до постійних тривог. Але вечорами страшно.

Попри це їхати не збирається.

"Страшно, коли "шахеда", ракети летять, незрозуміло куди. Діти в мене тут, вони не виїзні, я їх не кину і не поїду. Що буде, то буде. Звісно, страшно залишитись без даху над головою".

Владислав, сум'янин. Суспільне Суми

Владислав останні два роки працює офіціантом. Аби відволіктися від вибухів та загроз, персонал кафе намагаються не говорити з відвідувачами про війну.

Суми, березень 2025 р. Суспільне Суми

"Людей багато. Ми всі розуміємо ситуацію, тому підіймають настрій десертами, кавою, як можуть. По вечорах буває страшно, як щось летить, але стараємось, тримаємось".

Суми, березень 2025 р. Суспільне Суми

Кафе планує працювати і надалі, додає Владислав:

"Дуже багато зачинається бізнесу, але дуже багато нових місць відчиняється. Той самий ресторанний бізнес. Дуже багато за останній час з'явилося нових кафе, кав'ярень".

Валентина Андріяшева, керівниця волонтерського центру "Сумський бабський батальйон". Суспільне Суми

Не припиняли свою роботу з 2014 року волонтери "Сумського бабського батальйону". З початком Курської операції, говорить керівниця волонтерського центру Валентина Андріяшева, відчувається, що Суми стали прифронтовим містом:

"Ми відчували зразу, практично на другий день. У нас до Курська було 62 підрозділи, які ми опікуємося. Додались ті, які вийшли вперед і зараз вони на Курщині. Одразу розуміємо потреби. Це генератори, бензопили, медицина взагалі у величезній кількості. Дуже багато по телевізору про Курськ розказують і у нас одразу з'явилося багато нових партнерів".

Волонтери "Сумського бабського батальйону" плетуть маскувальні сітки для військових. Суспільне Суми

За спостереженнями Валентини, нині до центру почали приходити більше волонтерів.

Тетяна, волонтерка. Суспільне Суми

Серед тих, хто не припиняв ні на день бути у волонтерському центрі, пані Тетяна. Роботи останні місяці, каже, побільшало, нині термінове замовлення від воїнів на ноші:

"Бували і такі трошки панічні настрої. Руки опускаєти не можна, треба робити, просто не встигаємо. Буває у дівчат, які працюють у мене, трошки панічні

настрої. Починаєш пояснювати, роз'яснювати, що треба робити. Просто один аргумент, тільки один: як вони там? Їм ще там страшніше, ще гірше".

Волонтери "Сумського бабського батальйону" допомагають армії з 2014 року. Суспільне Суми

За взуттям до волонтерів прийшов Сергій. На Сумщині служить рік. Говорить, зміни в місті помітні:

"Навіть коли приїжджаєш в окремий день, одразу чуєш по звуках, або видно будинки. Страждає дуже місто обласний центр. Це не тільки по цьому місту. По маленьких селах страждають дуже. Не пощастило мати такого сусіда".

Волонтерки "Сумського бабського батальйону". Суспільне Суми

За потреби волонтери приїздять у центр і на вихідних, аби видати необхідне бійцям. Намагаються завжди поповнювати запаси, щоб на складі були готові вироби для захисників.

Прапор, з яким волонтери Суми хочуть вийти на вулиці міста святкувати мир та перемогу. Суспільне Суми

А для себе ж зберігають подарунок від військових — прапор України. З ним готуються вийти на вулиці міста святкувати мир та перемогу.

